

Santa Maria del Mont

P U B L I C A C I Ó M E N S U A L

DIRECTOR:

PERE VAYREDA i OLIVAS

(Amb llicència eclesiàstica)

ALÈ DE VIDA ÉS NOSTRA FULLA

DESPRÉS d'una llarga hivernada durat la qual semblava, talment, morta i desfullada la vida del nostre Santuari sostingut i cultivat, des de setcents anys ençà, per les gernacions que han viscut a les comarques de l'Empordà i la Garrotxa, arriba l'activa i inquieta primavera qui ens sorpren amb els rebrols plens de vitalitat.

En arribar el mes de Maig.—Mes de Maria— esclata la primera flor que amb sa flairoso aroma dirà per tot arreu: «No us espanteu, devots de la Verge del Mont! Si aporteu el vostre esforç com mil jardiners sol·lícits, aquesta flor oberta avui amb l'esclat de les seves fragàncies—la Flor del nostre Santuari—serà resguardada de la més cruenta hivernada de l'avenir.» Si li ofereu el vostre empar per a obtenir el seu arrelament, treurà tan bella brotada que serà l'orgull més gloriósament legítim d'aquestes encontrades.

Per a tots els protectors del Santuari, serà la Verge en ell hostatjada, capdill qui foragiti tota maltempsada i tota calamitat. I en arribar a les cimes hivernals de la nostra vida, i quan vagi a ponent la llum terral que il·lumina els camins d'aquest món, Ella serà qui ens dongui la guia per a travessar el llinar de la Glòria.

ENRIC CUNILL, pvre. C. C.

Santuari del Mont de 1928.

DÉU VOS GUARD

LA humil publicació que inaugurem amb el present número es un fet que respon al dinamisme del nostre temps.

Santa Maria del Mont sintetitza, des del seu Santuari, una de les més fortes corrents d'espiritualitat que hagin produït les comarques orientals de Catalunya envers la Corredemptora del llinatge humà: els romiatges, les presenta-

les, les visites col·lectives i les sol·licitacions múltiples que, cada dia rep la Verge, des del seu tron, col·locat, com la casa de Jacob, a les altures, per tal de poder difondre les seves benediccions maternals als qui la invoquen, fan d'aquell lloc prominent un recer d'oració, un pedró de la fe dels nostres avis i un far on posen la vista els qui naveguen per les mars tempestuoses d'aquest món.

Cerqueu una altra serra on senyoregi més ardida, damunt les contrades circumveïnes, la

Rep 26.750

senyera de Maria i enlloc no la trobareu tan encimada com en aquesta

que en mig de nostra terra
s'aixeca fins el cel.

Però, si els cors dels bons comarcans de la Garrotxa i l'Empordà senten, sovint, l'amorosí-vola atracció de la llur Patrona cal, també, que, tots els qui compartim aquesta devoció secular, ens captinguem de la major eficàcia que assolirà la iniciativa, ara individual i esparsa, el dia que, per l'esforç comú, aquesta esdevingui actuació convergent i ordenada.

Havem de pensar que si la situació topogràfica de la ermita li presta característiques escaients i fortament suggestives no es menys cert que les pròpies condicions geogràfiques que subministren a l'ermitatge devot les línies capdals de la seva personalitat única i inconfusible no sols, - mirades pel costat advers - fan quelcom dura i treballosa la vida del capellà custodi i demés personal adscrit al servei del santuari, en els temps actuals, sinó que, adhuc, el treball de desgast que, lentament i continua, produeixen a l'ermita els agents atmosfèrics exigeixen dels devots una actuació tan acurada com sostinguda a fi de crear la corresponent contrapartida que compensi amb escriu l'obra destructora dels elements.

Si algun dia es tancava aquesta aula providencial on la Mediadora entre Déu i els homes es complau a distribuir els llurs favors damunt el nostre poble, on acudiríem? Com els infants d'Israel qui queien, mancats d'aliment, pels carrers i places, on trobaríem el pa i el vi simbòlics que fossin recapte i confort adients a la nostra espiritual indigència?

Es clar que la obra iniciada resulta ardua i desproporcionada a les nostres escasses forces però la causa a la qual servim, en canvi, es tan digna i honorable que no duptem ha de merèixer el concurs i la cooperació de quantes persones es facin un deure de conservar el llegat gloriós que ens deixaren altres edats fonament religioses.

Acollint-nos al recurs d'aquestes fulles men-

suals cerquem d'establir entre tots els devots de la Verge que vulguin ajudar-nos aquelles correnties de solidaritat a les quals abans hem fet referència, segurs de què, en devenir realitat l'alçament espiritual de les nostres comarques al entorn de la llur patrona, amb l'esforç col·lectiu aconseguirem pel santuari ço que amb urgència demanen l'honor i l'agraïment que els comarcans d'aquesta muntanya devem a Santa Maria del Mont.

¡Que la Verge, doncs, guii la nostra ploma! ja que rès més no ens cal perquè la nostra tasca devingui prometedora i fecunda.

Mestrestant, a les publicacions de la terra - en particular les que són portaveu de la heretada dels nostres avis - la nostra salutació cordial i afectuosa així com també vagi el nostre «Deu vos guard» a les entitats excursionistes qui es dediquen a la noble tasca de fer conèixer i estimar els monuments religiosos i els bells indrets d'aquestes contrades.

LA REDACCIÓ.

A la Verge del Mont

Oh Mare de Déu del Mont,
com tan alta en sou pujada,
en un trono de penyals
dalt al cim d'una muntanya?
Es per senti els Angelets,
o per rebre el bes de l'alba,
o per abastâ un estel
el més bell de la estelada?
No es per senti els Angelets,
puix us volten en garlanda;
ni per veure eixir el sol,
per vós no s'es post encara;
ni per abastâ un estel,
prou n'esteu ben coronada;
sinó sols per beneir
d'Empordà l'hermosa plana
que teniu a vostres peus
pregant-vos agenollada.

† JACINT VERDAGUER, PVRE.

La devoció a la nostra Verge

Com a mostra del fervor que inspira nostra Madona, reproduïm seguidament la següent nota que publica la docta revista EMPORION, que surt mensualment a La Bisbal, amb la més prestigiosa col·laboració del Gironès i l'Empordà:

Algú ha parlat de remoure una mica l'opinió per a preparar la realització de les més ardides empreses en favor del famós santuari. Hem sentit a dir, inclús, que es projecta la construcció d'una carretera fins el bell cim de la muntanya.

Aquests rumors, són, en efecte, certs. No fa pas gaires dies, varen reunir-se entorn de la falla suculent d'un venerable patrici, varis amics interessats en la resurrecció del Santuari del Mont. En el transcurs d'un dinar, i de sobre-taula, fóren exposades iniciatives ben factibles, que el temps dirà com poden ésser portades a la pràctica.

Uns esplèndids goigs, molls, encara, de tinta d'impremta, ens facilita la següent notícia d'aqueix santuari:

• Està situat a 1.225 metres d'altitud, al cim d'una cònica muntanya, amb un-replà ocupat completament per l'església i el Santuari.

L'església, senzilla, és d'una sola i reduïda nau. Fou edificada en el segle XIV. El seu campaneret és relativament modern; l'altar major és d'estil renaixement i de mal gust. Als costats de la nau, a més de moltes presentalles, hi ha res-

tes del retaule gòtic amb ben apreciables pintures, que són fragments de l'altar que fou substituït per l'actual.

La imatge de la Mare de Déu és de marbre de Beuda; seü al damunt d'una roca i té en són genoll esquerre l'Infant Jesús que dona la benedicció amb la mà dreta i guarda un llibre amb sa mà esquerra. Els rosires de les dues imatges són molt expressius i falaguers. La Verge té la mà dreta closa en actitud d'empanyar un ceptre.

Els benedictins que primerament rendiren culte a Santa Maria en el lloc anomenat Sant Aniol d'Agujes, del districte d'Oix, parròquia de Sadernes, després s'establiren a Sous, on es poden encara veure ruïnes de l'església i monestir, on ara s'alça la parròquia a què pertany el Santuari del Mont.

Els goigs de la Mare de Déu del Mont són antiquíssims. Provenen de festejar les set alegries de la Verge, glossades en altres tantes estrofes, que es recullen en el *Llibre d'Or del Rosari a Catalunya*, pàg. 100 a 104, d'En Valeri Serra i Boldú. La seva melodia ja era popular al segle XVI. Es la mateixa que Brudieu, mestre de capella de la Seu d'Urgell, va armonitzar, en estil polifònic en set estrofes diferents.

Es invocada en tota mena de necessitats; és tradicional invocar-la per a obtenir la pau; també s'invoca amb preferència en tot accident causat per les agulles.

Situat aquest Santuari en la línia divisòria de l'Empordà i la Garrotxa, ambdues comarques hi acudeixen en romiatge, éssent la seva patrona, com també del bisbat de Girona.

N O T I C I A R I

• Secundant els desitjos del Reverend Capellà-custodi de Santa Maria del Mont s'és constituïda la *Junta pel Foment de la Restauració del Santuari*, la qual és integrada pels següents membres:

CONCILIARI

Reverend Mossén Enric Cunill i Rosell
Capellà-custodi del Santuari

PRESIDENT

Don Joan de Noguera Olivass
Hisendat

VICE-PRESIDENT

Don Josep de Falgàs i de Ciurana
Hisendat i Advocat

VOCALS

Don Miquel Ordis i Pagès
Hisendat i Advocat

Don Francisco Casamor i Calm
Hisendat i Llicenciat en Ciències

TRESORER

Don Joan Llaudes de Zafont i Fort
Hisendat

SECRETARI

Don Pere Vayreda i Olivass
Hisendat i Advocat

• L'Illm i Rvdm Sr. Bisbe d'aquesta Diòcesi ha aprovat i indulgenciat la VISITA ESPIRITUAL a la Mare de Déu del Mont que ha volgut compondre, portat pel seu ardent fervor, l'entusiasta d'aquest Santuari, el menoret Caputxí Rvd P. Josep Oriol de Barcelona.

☛ Costejada per un devot de la nostra Verge, serà un fet, si a Déu plau, la impressió en fulles ben escaients i puleres, de la VISITA ESPIRITUAL a que ens referim en la notícia anterior.

Enriquejarà aquesta fulla, la exacta reproducció en policromia, de la Imatge de la Verge del Mont.

D'aquesta manera els nombrosíssims devots del Santuari casal de la nostra Verge, tindran a l'abast un mitjà per a sadollar la seva ànima de les pregàries i les gràcies d'aquesta secular devoció.

☛ Els Goigs de la Verge del Mont, han estat objecte d'una acurada edició. Popularment coneguts pels «SET GOIGS» apareixen els de la nostra Verge acompanyats amb la grafia musical referent a la popular melodia adoptada en el segle XVI pel mestre Brudieu.

Mossèn Baldelló, iniciador d'aquesta nova i recent edició, model de gust tipogràfic, mereix tots els elogis.

Una notícia històrica del Santuari, inclosa en la part posterior dels GOIGS, avalora l'edició.

☛ Mercès a les actives i molt encertades gestions del fervent devot de Santa Maria del Mont, D. Josep Mª de Macià i d'Espona, una important casa tipogràfica de Barcelona ha editat formosíssimes fotopies de la miraculosa Imatge que es venera a la nostra encimbellada ermita les quals, ensems que seran un escaient mitjà per a difondre el culte i la veneració a la patrona d'eixes comarques, creiem que seran molt ben rebudes pels nombrosos devots de aquest Santuari.

☛ Seguint la costum establerta en el Santuari, aquest any els objectes destinats a sorteig, seran una imatge de la Verge del Carme i tres estampes de Santa Maria del Mont de les que ultimament s'han editat, les quals iran enquadrades respectivament en marcs de qualitat diversa, segons la categoria de les scrts.

☛ Com a innovació d'ordre pràctic, que per altra part esperem ha d'ésser ben rebuda pel poble pietós, entre els devots que integraran les processons de les respectives parròquies que, durant el Mes de Maria, en les diades de consuetud acostumen a pujar a la Mare de Déu del Mont, es procedirà a sortejar una de les esmentades estampes, amb el ben entés de que, exceptuats els individus de les susdites romeries que resultin premiats, els restants tindran obció amb les participacions que hagin pres a les rifes locals de referència, als premis que els pugués atenyer en la rifa general.

☛ Hem de donar una bona i ben falaguera notícia a tots quants s'interessin per la prosperitat del nostre Santuari. Es la del excel·lent estat en que actualment estan tots els camins que hi condueixen des de diferents indrets, després dels treballs de recomposició i adob de que han estat objecte. Ens cal agrair fonamentalment la sol·licitud que ha mostrat l'Excelentíssima Diputació Provincial per a aquest afer de primordial conveniència ja que es dignà atorgar per aquest fi un subsidi de 500 pessetes.

☛ Els Municipis de Beuda i de Cabanelles, han tingut el bon encert de posar els camins que menen al nostre Santuari i que afecten els corresponents termes municipals, en condicions de bon estat per a facilitar el trànsit i la comoditat del viatge.

Mercès!

☛ Mensualment són celebrades dues misses a l'Altar de la Verge del Mont, pregant pels devots d'aquest Santuari

Gràcies espirituals

El Santíssim Pontífex Clement VII, en rescripte de 26 gener 1539, concedí 100 dies d'indulgència a tots els qui visitin la sagrada imatge de Nostra Dona del Mont. L'Il·lustríssim i Reverendíssim Sr. Bisbe de Girona Dr. Dionis Castaño Bermúdez, concedí 40 dies d'indulgència a tots els qui visitin el Santuari; altres 40 dies per cada Salve que es resi davant la imatge de la Verge del Mont; altres 40 dies per cada Salve que es resi en qualsevol lloc des d'on es vegi el Santuari; i altres 40 a tots quants facin caritat per la conservació i reparació del Santuari. Iguals indulgències concedí l'Excm. i Il·lrm. Sr. Dr. Florenci Lorente i Montón, i a més concedí 40 dies d'indulgència a tots els qui confessin i combreguin en el temple del nostre Santuari. Les mateixes gràcies espirituals concedí també l'Il·lrm. Dr. Constantí Bonet Zany amb motiu de sa visita; i a més concedí 40 dies per cada Pare Nostre; altres 40 per cada Ave Maria; altres 40 per cada Credo, i altres 40 per cada Salve que resin els devots davant la Imatge de Nostra Senyora.

El 25 de juny de 1828, el qui fou Il·lrm. Bisbe de Girona, concedí així mateix 40 dies de perdó als qui resin una Salve a la vista d'aquest Santuari; altres 40 dies als qui facin caritat per la seva conservació. El Sant Pare té concedida una indulgència plenària en forma de jubileu als qui visitin aquest Santuari els dies de Sant Joan de juny, de la Mare de Déu d'Agrst i de Setembre, igualment que en llurs octaves.

El primer de juny de 1629, l'Il·lrm. Dr. Gil Manrique, bisbe de Girona, concedí 40 dies d'indulgència als qui visitin la Verge del Mont en les festivitats de Pasqua de Pentecostés o qualsevol festivitat de Maria.

Recentment, l'Il·lrm. Sr. Bisbe d'aquesta Diòcesi Dr. Josep Vila Martínez ha concedit 50 dies d'indulgència a tots els qui amb llurs almoines contribueixen a la conservació del Santuari.